

INNKALLING

Ekstraordinært styremøte

Universitetssykehuset Nord-Norge HF

Møtetid

Tirsdag 19. mai 2015 kl. 16:30

Møtested

Tromsø, Administrasjonens møterom D1-707/Telefonmøte

MØTEINNKALLING

Utvalg: Styret ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF
Møtested: Tromsø, Administrasjonens møterom/telefonmøte
Dato: 19.5.2015
Tid: 16:30

Forfall meldes direktørens forkontor, telefon 776 26010 eller til Reidun.Holm@unn.no.
Vararepresentanter møter kun ved særskilt innkalling.

— Innkalling er sendt til:

Navn	Funksjon	Representerer
Jorhill Andreassen	Leder	
Olav Helge Førde	Nestleder	
Eivind Mikalsen	Medlem	
Erling Espeland	Medlem	
Hanne Frøyshov	Medlem	
Hanne CS Iversen	Medlem	
Helga Marie Bjerke	Medlem	
Jan Eivind Pettersen	Medlem	
Mai-Britt Martinsen	Medlem	
Rune Moe	Medlem	
Tom Sottinen	Medlem	
Tove Skjelvik	Medlem	
Cathrin Carlyle	Observatør	Leder Brukerutvalget

Saksnr	Innhold
ST 41/2015	Godkjenning av innkalling og saksliste
ST 42/2015	A-fløya Universitetssykehuset Nord-Norge - ny økonomisk ramme

ST 41/2015 Godkjenning av innkalling og saksliste

STYRESAK

Saksnr	Utvalg	Møtedato
42/2015	Styret ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF	19.5.2015
Saksansvarlig: Tor Ingebrigtsen		Saksbehandler: Tor-Arne Hanssen

A-fløya Universitetssykehuset Nord Norge HF, ny økonomisk ramme

Innstilling til vedtak

- Styret ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) støtter styringsgruppens vurderinger om å realisere A-fløya prosjektet så raskt som mulig og derfor gå videre med fremforhandlet tilbud fra entreprenør (820 mill kr).
- Styret godkjenner behovet for ny økonomisk ramme på 1594 mill kr.
- Styret oversender saken til Helse Nord for videre behandling.

Sammendrag

Konkurransen om bygging av A-fløya har vært ute i markedet som en totalentreprise (E01) der det har vært to entreprenører som har gitt tilbud. Initialt har konkurransen blitt kalt mislykket og avlyst på grunn av den økonomiske situasjonen ved tilbudene. Det har deretter vært gjennomført forhandlinger med entreprenørene, noe som har medført reduksjon av billigste entreprisetilbud med 90 mill kr fra 910 mill kr til 820 mill kr. Prosjektledelsen og styringsgruppe har behandlet øvrige budsjettposter og kuttliste i prosjektet. Dette har medført ytterligere reduksjon med 106 mill kr.

For å realisere prosjektet nå er samlet prosjektkostnad 1594 mill kr. Dette medfører at hele P85 marginen til Helse Nord må benyttes samtidig som det er behov for ytterligere 169 mill kr. Av andre kutt som prosjektet kan gjennomføre gjenstår ett vesentlig punkt, unnlate å bygge om B2 plan 7. Dette inkluderer realisering av 3 operasjonsstuer. Styringsgruppen anbefaler ikke å gjøre dette kuttet nå, men ser at dette kan være en opsjon som kan vurderes senere i prosjektet dersom en finner andre løsninger for å opprettholde operasjonskapasitet.

Alternativ til realisering av A-fløy prosjektet med økt ramme er å revurdere hele prosjektet og se etter helt andre måter å gjennomføre det på. Denne strategien er ikke totalvurdert, men det vil kreve omlag ett års arbeid med prosjektplanlegging til en kostnad på minimum 70 mill kr inkludert prisvekst. Usikkerheten ved denne strategien vurderes som stor, og anbefales derfor ikke.

Bakgrunn

Målene for A-fløya prosjektet er å styrke de regionale funksjonene til Universitetssykehuset i Nord Norge HF (UNN), øke kapasiteten på kreftdiagnostikk, behandling og kirurgi, øke kapasiteten for intensivbehandling og bygge nye lokaler for spesialisert rehabilitering.

Investeringsrammen for A-fløya er gitt i styrevedtak 70-2012 *Universitetssykehuset Nord-Norge Tromsø, A-fløy – godkjenning av forprosjektrapport og beslutning om detaljprosjektering og bygging* i Helse Nord RHF. Kostnadsrammen for prosjektet ble fastsatt til 1185,4 mill kr i kostnadsnivå pr 1.6.2012, inkludert utstyr og byggelånsrenter. Prisstigning i byggeperioden er antatt til 100 mill kr. Samlet ressursrammer er dermed beregnet inntil 1285,4 mill kr (P50). Helse Nord har i tillegg avsatt en reserve i henhold til P85 kalkylen på 140 mill kr. Total ramme i vedtatt investeringsplan er dermed 1425 mill kr (P85).

Styresak 74-2013 *Universitetssykehuset Nord-Norge Tromsø, A-fløy– detaljprosjektering og entreprisplan, godkjenning, oppfølging av styresak 59-2013*, behandlet endring av entreprisplan der Graving, grunn og fundamenter ble igangsatt mens detaljprosjektering pågikk for øvrige entrepriser.

Styresak 64-2014 *Universitetssykehuset Nord-Norge Tromsø, A-fløy – endret utbyggingsstrategi* orienterte styrene om økonomisk risiko ved gjennomføringen av prosjektet og foreslo å endre gjennomføringen av prosjektet fra to til en byggefase og gjennomføre prosjektet som en totalentreprise. Etter denne styrebeslutningen har prosjektet gjennomført tiltak for etablering av midlertidige bygg for sykehusdrift, omarbeidet konkurransegrunnlaget og gjennomført konkurranse for totalentreprise E01.

Svaret i markedet på utlyst konkurranse medførte at prosjektet ikke kunne fullføres innenfor vedtatt økonomisk ramme. Styringsgruppen for prosjektet gav i februar 2015 utbyggings sjef mandat til å erklære konkurransen som mislykket og gjennomføre forhandlinger med aktuelle tilbydere. Resultatet av forhandlinger er nå godkjent av styringsgruppen og denne styresaken bygger på de føringer som er gitt i styringsgruppens møte 5. mai 2015.

Formål

Denne styresaken har som formål å informere styret ved UNN om status i konkurransen om byggeentreprise for A-fløya og hvilken effekt dette har på totalkostnaden på prosjektet. Styringsgruppa for prosjektet ber om at prosjektet realiseres og at styret behandler behovet for en økt ramme. Likelydende sak behandles av styret i Helse Nord den 27. mai 2015

Saksutredning

A-fløya prosjektet er et komplisert byggeprosjekt bestående av totalrenovering og ombygging av eksisterende bygg med tunge sykehusfunksjoner og sammenhengende nybygg. Prosjektet har vært gjenstand for endring i prosjektledelsen og endring av innhold, størrelse og gjennomføringsstrategi.

Prosjektet står nå fremfor et avgjørende skritt for realisering. Midlertidige løsninger for å drifte i byggefasen er i ferd med å bli tatt i bruk. Det foreligger tilbud på totalentreprisen for bygging (E01) og entreprenør er klar til å starte bygging fra august 2015, forutsatt kontraktsinngåelse medio mai. Forutsatt oppstart i henhold til entreprenørs fremdriftsplan, vil A-fløya stå ferdig til klinisk drift i oktober 2017 med endelig overtakelse februar 2018.

Sak 42/2015
Konkurranse

Konkurranse entreprise E01	
Prekvalifisering gjennomført	13.08.2014
Utsendelse konkurranse	15.09.2014
Primær leveringsfrist	17.12.2014
Mottak tilbud etter fristforlengelse	14.01.2015

Konkurranse for totalentreprisen ble gjennomført med prekvalifisering der 5 entreprenører tilfredsstilte kravene. Konkurranses grunnlaget ble sendt ut til prekvalifiserte deltagere 15. september. Frem til innleveringsdato trakk 3 deltagere seg fra konkurransen av forskjellige årsaker. En av deltagerne ønsket forlenget leveringsfrist og dette ble innvilget siden det da kun var 2 gjenværende deltagere.

Opprinnelige tilbud (fra åpningsprotokoll)

Nr	Innlevert	Leverandør	Kontaktperson Mailadresse/tlf	Åpning Dato/kl	Beløp (inkl MVA)	Lvert påkrevd dokumentasjon ja/nei	Merknad/ forbehold
1	Til frist	Consto AS Sjølundveien 4 PB 6154 9291 Tromsø	Helge Dagfinn Larsen helge.larsen@consto.no +47 99 33 86 99	14.01.15 Kl: 14.05	910 771 457,-	Ja	Ingen
2	Til frist	Hent AS Vestre Rosten 79 7075 Tiller	Asgeir Haugan asgeir.haugan@hent.no +47 45 25 68 48	14.01.15 Kl: 14.15	914 280 133,-	Ja	Listet opp 5 forbehold

Prosjektets budsjettstatus ved innkomne tilbud i henhold til konkurransen viser en antatt ramme på 1715 mill kr med billigste tilbyder

PNS	Beskrivelse	P50	GodkjentP85	Hent	Consto
01 - 11	Samlet Gjennomføring	1 285 000 000	1 424 800 000	1717845703	1715337027
Entreprise			718 382 812 (budsjett)	914 280 133	910 771 457

Alle tall inkl.mva.

Forhandling

Styringsgruppemøte i A-fløya prosjektet 9. februar 2015 gav utbyggingssjef mandat til å kalle konkurransen mislykket og innlede forhandlinger. Begge entreprenører godtok dette, samtidig som de vedsto seg opprinnelig tilbud i forhandlingsfasen. Frist for å levere endelig tilbud i forhandlingen var 12. april.

Forhandlingsresultatet har gitt større økonomisk forskjell mellom tilbudene, og billigste har redusert sitt tilbud med 90 mill kr.

PNS	Beskrivelse	P50	GodkjentP85	Aktuell tilbyder og kutt gir revidert P85
01 - 11	Samlet Gjennomføring	1 285 000 000	1 424 800 000	1 594 431 317
Entreprise			718 382 812 (budsjett)	820 815 747

Revidert P85 med billigste entreprenør etter forhandling.

Detaljert budsjett viser hvordan forhandlingstilbud med og uten øvrige kutt i prosjektet slår inn i budsjett. Etter gjennomgang av kuttliste og kontraktsforhold har prosjektet et budsjett på 1594 mill kr. I tillegg til redusert tilbud fra entreprenør har budsjettet for prosjektet blitt endret på følgende punkt:

- Medisinsk teknisk utstyr redusert 10 mill kr
- Prosjektadministrasjon redusert 10 mill kr
- Reserver og marginer redusert 50 mill kr

Sak 42/2015

Til inntekt i prosjektet er det lagt følgende:

- Salg av midlertidig bygg C00 30 mill kr
- Enova tilskudd for passivhus (netto) 6 mill kr

Inkludert i fremlagt forslag til ny ramme ligger kostnader til bygging og innredning av kontorarealer på bro i plan 9 (styresak) og økte kostnader til modernisering av operasjonsstuer og hybridstue (styresak 114/2014, UNN).

PNS	PNS Navn	Godkjent budsjett P50	P85	Revidert budsjett uten kutt	Revidert budsjett med kutt	Påløpt (19.01.2015)
	A-Fløy: Gjennomføringsfase	1 285 000 000	1 424 800 000	1 700 681 317	1 594 431 317	302 112 800
01-07.	Huskostnader inklusive utomhus	764 381 250		1 011 531 828	1 001 531 828	24 541 081
E01	Totalentreprise			820 815 747	820 815 747	-
K201	Graving grunn og fundamenter			24 541 081	24 541 081	24 541 081
K207	Operasjonsstuer			-	-	-
K208	Møbler og løst inventar			8 600 000	8 600 000	-
K209	Medisinskteknisk utstyr			143 400 000	133 400 000	-
K403	Reservekraft			6 412 500	6 412 500	-
K501	Nettverksutstyr			7 762 500	7 762 500	-
08.	Generelle kostnader	234 966 310		207 224 489	197 224 489	157 390 893
80	Påløpt forprosjekt	38 916 310		38 916 310	38 916 310	
81	Programmering	2 000 000		1 733 179	1 733 179	
82	Prosjektering	116 175 000		97 275 000	97 275 000	
83	Administrasjon	69 750 000		61 175 000	51 175 000	
84	Bikostnader	6 250 000		6 250 000	6 250 000	
85	Forsikringer og gebyrer	1 250 000		1 250 000	1 250 000	
89	Andre generelle kostnader	625 000		625 000	625 000	
	Ombygging B fløy			47 000 000	47 000 000	
09.	Spesielle kostnader	88 750 000		239 825 000	203 575 000	119 896 481
90	Flytte- og rokadekostnader	15 000 000				-
9001-uend	Uforutsette kostnader			50 900 000	50 900 000	
911	CM			100 000 000	100 000 000	
912	AM			9 000 000	9 000 000	-
915	Salg av CM				-30 000 000	
915b	Inntekt av Passivhus				-6 250 000	
916	Operasjonsstuer			28 300 000	28 300 000	
930	Byggelånsrenter	73 750 000		51 625 000	51 625 000	-
10.	Brukerutstyr	-		-	-	-
11.	Reserver og marginer	196 902 440		195 100 000	145 100 000	284 345
0.1	Forventede tillegg - Uspesifisert (	37 900 000		36 100 000	36 100 000	-
0.2	Forventede tillegg - Ufordelt	59 002 440		59 000 000	59 000 000	-
0.3	Lønns- og prisstigning - LPS	100 000 000		100 000 000	50 000 000	-
0.4	Usikkerhetsmargin (> P50)			-	-	-

Kuttliste

Kuttlisten i prosjektet har vært delt i 4 kategorier estimert til følgende verdi:

1. Enklere bygningsmessige kutt-tiltak 10,2 mill kr
2. Kutt-tiltak som opsjon i konkurranse 8,4 mill kr
3. Store kutt som påvirker funksjon og mandat 88,5 mill kr
4. Kutt etter samhandling med entreprenør ikke priset

Prosjektets estimerte verdi i kategoriene er totalt 107,1 mill kr hvor 83 % var kutt som ville gi redusert måloppnåelse. I fremforhandlet tilbud for byggeentreprisen ligger noen av kuttene innbakt. Andre kutt er priset av entreprenør slik at antatt verdi er sterkt redusert.

I kategori 1 gjenstår mulighet for forenklet telefoni og videokonferanseløsning i tråd med systemer innkjøpt av Nordlandssykehuset HF, samt mulighet for redusert dørautomatikk. Styringsgruppen har gitt prosjektet mandat til å implementere enklere kommunikasjonsløsninger i videre samspill med entreprenør. Antatt verdi ligger i størrelsesorden 0-6 mill kr.

I kategori 2 gjenstår ingen vesentlige punkter

I kategori 3 lå hovedsakelig 2 store poster, redusert passivhuskrav og ta ut planlagt bygging av 3 operasjonsstuer i fløy B. Passivhuskrav var estimert å kunne gi 37,5 mill kr i reduksjon.

Sak 42/2015

Entreprenør har imidlertid priset dette til 750 000 kr. Prosjektet har derfor valgt å opprettholde mål om passivhus for å realisere tilskudd på 7 mill kr fra Enova. Netto inntekt til prosjektet blir 6 mill kr. Det er fortsatt mulighet for å gjøre senere kutt i prosjektet ved å unnlate å bygge om areal til operasjonsstuer. Dette arbeidet er budsjettert til 47 mill kr og er ikke inkludert i byggeentreprisen. Denne ombyggingen er avhengig av fullført A-fløy, og kan derfor vurderes helt fem til avslutningen av prosjektet.

I kategori 4 hadde prosjektet forutsett at det var mulig med innsparinger i dialog med entreprenør. Det var forutsatt muligheter ved endret gjennomføring og redusert byggetid. Denne muligheten er svart ut av entreprenør i forhandlingsfasen og er hovedpunktene i fremforhandlet avtale. Dette innebærer riving av A2 og bygge hele A-fløya i stål og betong, endret fasadeløsning og kortere byggetid.

Bærekraft

Det er utarbeidet en ny bærekraftsanalyse isolert for A-fløy prosjektet. Målet med denne er å vise konkret hva endringen i økonomisk ramme og gjennomføring vil ha å si for driftsbudsjett for UNN. Analysen viser at tidligere ferdigstilling gir fremskynding av avskrivningskostnader til 2018, mens årlige kostnader øker med 10 mill kr utover gjeldende investeringsramme.

Bærekraftsanalyse A-fløy investeringsbeløp 1425 mill kr p85	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitalkompensasjon UNN Tromsø					20	20	20	20
Sum inntekter					20	20	20	20
Økte driftskostnader A-fløy					41	41	41	41
Avskrivninger A-fløy					54	54	54	54
Økte kostnader, renter lån A-fløy				0	20	19	18	17
Redusert renteiinntekter likviditet A-fløy	8	13	16	20	20	20	20	20
Sum kostnader	8	13	16	20	135	134	133	133
Netto økte kostnader	8	13	16	20	115	114	113	113
Bærekraftsanalyse A-fløy investeringsbeløp 1594 mill kr p85	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitalkompensasjon UNN Tromsø					20	20	20	20
Sum inntekter	0	0	0	20	20	20	20	20
Økte driftskostnader A-fløy					41	41	41	41
Avskrivninger A-fløy					60	60	60	60
Økte kostnader, renter lån A-fløy	0	0	0	22	21	20	19	18
Redusert renteiinntekter likviditet A-fløy	8	16	23	23	23	23	23	23
Sum økte kostnader	8	16	23	146	145	145	144	143
Netto økte kostnader	8	16	23	126	125	125	124	123
Årlig endring	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitalkompensasjon UNN Tromsø	0	0	0	20	0	0	0	0
Sum inntekter	0	0	0	20	0	0	0	0
Økte driftskostnader A-fløy	0	0	0	41	0	0	0	0
Avskrivninger A-fløy	0	0	0	60	6	6	6	6
Økte kostnader, renter lån A-fløy	0	0	0	22	2	1	1	1
Redusert renteiinntekter likviditet A-fløy	0	3	7	3	3	3	3	3
Sum økte kostnader	0	3	7	126	10	10	10	10
Netto økte kostnader	0	3	7	106	10	10	10	10

Risikoanalyse og marginer

Ny risikoanalyse i prosjektet er gjennomført 11. mai (møte 10). Resultatet av analysen er noe redusert risikobilde samtidig som mulighetsbildet er redusert som følge av forhandlingene med entreprenør. Det er fortsatt flere risikoområder med stort potensiale som påvirker behov for reserver og marginer i prosjektet.

Marginer som ligger til grunn dekker usikkerheter og uforutsette forhold i prosjektet. Dette er ikke endret i forhold til opprinnelig oppsett annet enn gjennom prisstigning og valg av

Sak 42/2015

kontraktsform. Prisstigning kontraktsfestes til en fast pris kontra bruk av indeks som er den tradisjonelle måten.

Utover dette ligger det i kontraktstandarden alltid en del forhold som byggherren kan måtte ta ansvar for og som ikke er kjent i dag. Dette gjelder grensesnitt mot eksisterende bygg samt grunnforhold. Det kan alltid være feil eller mangler i prosjektert underlag og dette kan også påføre byggherren uforutsette kostnader.

MØTE 10:

Usikkerhets- matrise	Konsekvens							
	Risiko				Mulighet			
Sann- synlighet	Veldig stor 50 mill +	Stor 20-50 mill	Middels 5-20 mill	Liten 0-5 mill	Liten 0-1 mill	Middels 1-5 mill	Stor 5-10 mill	Veldig stor over 10 mill
Veldig stor >50%							M7	
Stor 20-50%							M6	M3
Middels 5-25%	R4 R2 R1 R6	R8 R5 R11	R3 R10			M10	M1	
Liten 1-5%		R12			M4	M5		M2
Nærmest usannsynlig								

Nr	Id	Risikofaktor	Id	Mulighetsfaktor
1	R4	Manglende finansiering	M3	Gjenbruk provisorier
2	R2	Kvalitet (feil og mangler) på underlaget	M2	Ombygging B-fløy
3	R1	Brukerendringer	M6	Byggherre-organisasjonen oppfølging
4	R6	Ikke-budsjetterte poster	M7	Enova-tilskudd
5	R8	Byggherre-organisasjonen oppfølging	M1	Samspillsfasen
6	R5	Kvalifikasjon UE rør og IKT (E01)	M5	Grensesnitt PET-senter
7	R11	Økonomioppfølging flytte- og rokadekostnader	M10	Plan 10 - dekkehøyde
8	R12	Tvist mot entreprenør	M4	Fasade
9	R3	Klargjøring A2 for bygging	M8	Utstyrsleveranser - konkurranseform
10	R10	Operasjonsstuer - anbud	M9	Garderøber A5

Medvirkning

Saken blir forelagt ansattes organisasjoner, vernetjenesten og brukerutvalgets arbeidsutvalg i ekstraordinært drøftingsmøte xxxx.2015. Protokoll og referat fra møtet er eget vedlegg til saken.

Vurdering:

A-fløy prosjektet er nå ved en milepel. Konkurranse med forhandlinger om totalentreprise for oppføring av bygget er gjennomført, og markedet har priset prosjektet. Beste tilbud gir prosjektet et behov for bruk av P85 margin og ytterligere økning på 169 mill kr utover P85. Denne situasjonen har vært krevende på grunn av den økonomiske situasjonen som har oppstått, og prosjektledelse og styringsgruppe har måttet ta grep i henhold til vedtatt kuttliste. Forhandlinger der endringer, opsjoner og kutt er gjennomført har redusert entreprisekostnad med 90 mill kr, i tillegg har prosjektet redusert budsjett med 106 mill kr. Prosjektledelsen mener likevel at prosjektet slik det fremstår nå har 100 % måloppnåelse. Av gjenværende kuttmuligheter kan opp mot 6 mill kr oppnås gjennom samhandling med entreprenør og endring

Sak 42/2015

av telefoni og videokonferanse uten at prosjektet endres. Ytterligere 47 mill kr kan spares ved å ikke bygge om i B2 der det skal etableres 3 operasjonsstuer og oppvåkning.

Styringsgruppen har vurdert tre valgmuligheter:

1. Skrive kontrakt om bygging med opprinnelig tilbud fra entreprenør (910 mill kr) og be om økt ramme fra Helse Nord på 1684 mill kr
2. Skrive kontrakt om bygging basert på fremforhandlet tilbud fra entreprenør (820 mill kr) og be om økt ramme fra Helse Nord på 1594 mill kr
3. Vurdere den økonomiske situasjonen som helt urealistisk, avlyse videre kontraktarbeid og starte en total revisjon av prosjektet.

Styringsgruppen vurderte at det ikke var noen fordeler med kulepunkt 1 fremfor kulepunkt 2 slik at dette ble forkastet. Kulepunkt 3 vil medføre minimum ett år forsinkelse i prosjektet og vil realistisk koste minimum 70 mill kr i omprosjekteringsarbeid og prisstigning. Det hviler dessuten stor usikkerhet om hva resultat av en slik prosess ender opp med. Utsettelse av byggeprosjektet vil også kunne medføre økte driftskostnader som følge av de tilpasninger som er gjennomført for å forberede for bygging.

Ut fra de alternativer som foreligger anbefaler administrerende direktør handlingsalternativ i kulepunkt 2 og ber om at styret vedtar denne strategien og videresender tilsvarende styresak til Helse Nord for behandling av økonomisk ramme.

Tromsø, 15.5.2015

Tor Ingebrigtsen (s.)
administrerende direktør

Vedlegg:
Juridisk notat om konkurranse med forhandling

NOTAT

Til: Universitetssykehuset Nord-Norge HF

Fra: ARNTZEN de BESCHE Advokatfirma Trondheim AS
ved Jon Gresseth og Thomas Albertsen

Trondheim, 13. mai 2015
Ansvarlig advokat: Jon Gresseth
E-post: jrg@adeb.no

KONKURRANSE OM TOTALENTREPRISE A-FLØY. GJENNOMFØRING AV FORHANDLINGER, EVALUERING OG TILDELING

1 INNLEDNING

Vi er bedt om å gi en kort redegjørelse for prosessen frem mot endelig tildeling i konkurransen for totalentreprise A-fløy ved Universitetssykehuset i Nord-Norge.

På bakgrunn av de tilbudene som per i dag foreligger fra HENT og Consto, har vi nedenfor gitt noen innspill til hva UNN må passe på i slutfasen frem mot evaluering av de endelige tilbud og innstilling av tilbyder. Herunder har vi vurdert noen konkrete spørsmål knyttet til evalueringen.

Vi har helt avslutningsvis knyttet en kort kommentar til hva UNN bør gjøre etter at tildeling av kontrakt er besluttet, for å få avklart om det er innsigelser til konkurransegjennomføringen.

2 OPPSUMMERING/KONKLUSJONER

Våre vurderinger kan sammenfattes slik:

- ✓ På bakgrunn av den høyst foreløpige evalueringen vi har mottatt i dag, fremstår Consto som den åpenbare vinneren av konkurransen, forutsatt at tilbyderne i BAFO ikke foretar ekstreme endringer i sine pristilbud. Begge tilbydere vurderes likt på de «myke» kriteriene og Consto er veldig mye lavere i pris enn HENT, selv om vi tar høyde for en worst-case-vurdering av de poster som Consto foreløpig ikke har vist oss prisene på.
- ✓ Det ligger noen rettslige utfordringer i det forhold at UNN ble tvunget til å bruke et uendret konkurransegrunnlag fra opprinnelig anbudskonkurranse, også i den etterfølgende og forhandlede konkurransen. Dette gjelder blant annet spørsmålet om hvilke deler av tilbudene som skal evalueres som beskrevet «hovedløsning» og hva som skal evalueres som opsjoner.
- ✓ En utfordring UNN har i forbindelse med evalueringen, er det forhold at Consto tilsynelatende ikke ønsker/klarer å vise oss en eksakt priskonsekvens for hovedløsning og opsjoner ved å gå bort fra en løsning med rivning og gjenoppbygging av A2 til den opprinnelig beskrevne løsningen. Dersom Consto heller ikke gjør dette i sitt BAFO, må UNN selv foreta en vurdering av hva dette i verste fall vil kunne utgjøre av priskonsekvenser. Dette for å være helt sikker på at rekkefølgen mellom de to tilbyderne under ingen omstendighet vil endre seg.

- ✓ Selv om UNN har en utfordring som beskrevet i punktene ovenfor, er det vår vurdering at de beste grunner taler for at UNN ikke gjør noe ulovlig ved å evaluere tilbudene etter det mønster som er brukt i den foreløpige evalueringen.
- ✓ Det er fortsatt vår vurdering at UNN bør intensjonskunngjøre tildelingen ettersom det knytter seg noe rettslig usikkerhet til bruken av FOA § 14-4 i et tilfelle hvor det dreier seg om budsjettoverskridelser. Ved å publisere en slik kunngjøring vil UNN etter en frist på 10 dager være fri for regelverkets sanksjoner dersom det ikke innenfor fristen er tatt ut begjæring om midlertidig forføyning for tingretten.

3 KONKURRANSEGJENNOMFØRING FREM TIL VALG AV TILBYDER

3.1 Kort om de rettslige rammer UNN er underlagt i konkurransegjennomføringen

Konkurransen gjennomføres som en konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring. Bakgrunnen for at UNN benyttet unntaket i forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) § 14-4 var at de to tilbudene i den forutgående anbudskonkurransen i vesentlig grad overskred fastsatt budsjett.

I vårt notat av 30. januar 2015 vurderte vi det slik at det er rettslig usikkert om bestemmelsene i FOA § 14-4 bokstav a. og b. kunne benyttes i et tilfelle som dette. Vi vurderte det likevel slik at de beste grunner taler for at vilkårene for å forhandle direkte med de to entreprenørene var oppfylt.

I en slik ny konkurranse er det som kjent et krav om at det opprinnelige konkurransegrunnlaget benyttes som grunnlag i forhandlingene. Etter nevnte unntaksbestemmelser er det også en forutsetning at det ikke foretas vesentlige endringer i de opprinnelige kontraktsvilkår. Med «kontraktsvilkår» forstås konkurransegrunnlaget.

Denne begrensningen er imidlertid ikke til hinder for at UNN gjør visse endringer i prosjektet, i den hensikt å få tilbudene ned på et akseptabelt prisnivå. Det var nettopp prisene som gjorde at den forutgående konkurransen måtte avlyses, og da kan også UNN gjøre slike justeringer.

UNN er likefullt forpliktet til å gjennomføre forhandlinger og avklaringer på en slik måte at de endelige tilbudene som inngis kan vurderes i tråd med konkurransegrunnlagets tildelingskriterier. Disse kriteriene ble ikke justert i forbindelse med utsendelse av invitasjon til ny konkurranse, noe det for så vidt også er begrenset adgang til å gjøre.

UNN må derfor evaluere de endelige tilbudene i henhold til tildelingskriteriene «pris», «mulighet for samspill», og «organisering», slik disse kriteriene er beskrevet og vektet.

På bakgrunn av det høyst foreløpige evalueringsskjemaet vi har mottatt, synes det klart at UNN evaluerer tilbudene i samsvar med disse bestemmelser.

3.2 Forhandlinger frem mot endelige tilbud og evaluering

Regelverket om offentlige anskaffelser oppstiller ikke detaljerte regler for selve gjennomføringen av en konkurranse med forhandling, men de grunnleggende kravene i lov om offentlige anskaffelser § 5 må overholdes.

UNN er i denne konkurransen ikke underlagt FOA del III, dvs. den strengeste delen av forskriften. Dette fordi man har benyttet seg av unntaksbestemmelsen i FOA § 14-4, slik at det i utgangspunktet kun er de grunnleggende kravene som legger føringer for gjennomføringen.

I invitasjonen til ny konkurranse har vi sagt at konkurransegjennomføringen likevel er underlagt bestemmelsen i FOA § 20-11, «så langt denne passer». Av denne bestemmelsen følger det bl.a. at

forhandlingene skal gjennomføres i samsvar med de alminnelige regler i § 3-1, herunder kravene til likebehandling og god forretningsskikk mv.

Ovennevnte betyr at UNN må sørge for at begge tilbyderne er gitt lik informasjon underveis i konkurransen, og at forhandlingene er gjennomført på en slik måte at HENT og Consto sine endelige tilbud er basert på de samme forutsetninger. Dette må kunne være etterprøvbart, og det er derfor viktig at UNN har referatført alle innspill byggherren har gitt underveis mv. Dette betyr at UNN må ha ført referater fra de enkelte forhandlingsmøter, og fylt ut anskaffelsesprotokollen for alle sentrale forhold ved prosessen frem mot valg av totalentreprenør.

Ut fra de samtaler vi har hatt og de møtereferater vi har mottatt, synes det klart at UNN har overholdt disse bestemmelsene.

3.3 Evaluering av tilbud

3.3.1 Generelt om tildelingskriteriene i konkurransen

Det klare rettslige utgangspunktet er at tilbudene skal evalueres opp mot tildelingskriteriene, slik disse er fastsatt i konkurransegrunnlaget. Dette gjelder også i en konkurranse med forhandling, som i utgangspunktet kun er underlagt lovens grunnleggende krav.

Av konkurransegrunnlagets pkt. 9 fremgår hvilke tildelingskriterier som gjelder for konkurransen. Disse er som nevnt uendret etter at ny konkurranse ble igangsatt.

Under punktet om tildelingskriterier er priskriteriet splittet opp på følgende måte:

- ✓ «T1.1 Tilbudssum» vektet 75 %, «T1.2 Rater» vektet 5 %», og «T1.3 Opsjoner» vektet 10 %.

Det fremgår av de korresponderende skjemaer hvilke priser og hvilke opplysninger som vil bli evaluert under de enkelte kriteriene. Skjemaet E2 gjelder for pris, og har ulike punkter for hva som skal evalueres under «T1.1 Tilbudssum» osv.

Ettersom ovennevnte er uendret, må UNN og entreprenørene som det klare utgangspunkt forholde seg til tildelingskriteriene og skjemaenes oppbygning fullt ut.

3.3.2 Evaluering av opsjoner

Underveis i forhandlingsfasen har det dukket opp en problemstilling knyttet til prising og evaluering av opsjoner, jf. bl.a. opsjonen for «riving av A2».

I konkurransegrunnlaget (kravspesifikasjonen) er det lagt opp til at «hovedløsningen» skal basere seg på «omfattende ombygging», men entreprenørene er også bedt om å prise en «opsjon» for «riving». Dette følger av «ytelsesbeskrivelsen» pkt. 15.5 mv.

Dette betyr at begge tilbyderne må prise både hovedløsning og alternativ løsning (opsjon), slik at UNN får evaluert de to prisene under de respektive underkriteriene til priskriteriet, jf. at disse er vektet ulikt.

Ved å gjøre det på denne måten sikrer vi som nevnt at tilbudene blir sammenlignbare, og vi forholder oss strengt til tildelingskriteriene, slik regelverket forutsetter.

Ettersom Consto ikke har priset «hovedløsningen» basert på «ombygging», bør UNN be entreprenøren om en oppdatert tilbudspris, hvor tilbudssummen inkluderer «ombygging» og hvor samtlige opsjoner er priset eksakt slik at netto tillegg/fradrag enkelt kan beregnes.

Ved å gjøre det på denne måten sørger UNN for å evaluere hovedløsningen om «ombygging» i tråd med konkurransegrunnlaget, slik at prisene for dette vektet i tråd med tildelingskriteriet på 75 %. Opsjonene blir deretter vektet med 10 %. På denne måten holder vi fast på tildelingskriterienes oppbygning og vektning.

Ved brev av 8. mai 2015 sendte UNN ut en orientering til tilbyderne der byggherren presiserte hvilke tildelingskriterier som gjaldt, og hvor tilbyderne bl.a. ble bedt om å rette opp i prisene som var inngitt for opsjoner (brutto/netto-priser).

Etter dette innga Consto et nytt E2-skjema, hvor det fortsatt ikke fremgår pris for «ombygging». Consto har i tilbudsskjemaet sagt at riving, som opsjon, er inkludert i tilbudsprisen, hvilket betyr at entreprenøren fortsatt ikke har vist UNN hvilken pris som gjelder for «ombygging».

I forbindelse med utsendelse av nytt brev med frist for å inngi endelige tilbud, bør det gjentas at samtlige poster i tilbudsskjema skal prises og at avvik vil bli forsøkt prissatt av UNN i den grad det er mulig. For det tilfelle at Consto etter inngivelse av endelig tilbud fortsatt ikke har priset alle poster, er det ut fra det vi kan se av den foreløpige evalueringen mulig for UNN å foreta en vurdering av priser som mangler.

Slik vi ser det er det ikke en gang en teoretisk sjanse for at HENT kommer gunstigst ut på pris, selv om UNN skulle tillegge Consto en relativt høy pris fastsatt etter oppdragsgivers skjønn.

3.3.3 Kort om risiko forbundet med å evaluere tilbudene slik de foreligger i dag

3.3.3.1 Generelt om risiko

Vi har nedenfor gjort noen vurderinger av mulige klagegrunner fra HENT sin side basert på det vi har drøftet over. Det understrekes at dette er typiske klagegrunner i evalueringssammenheng, og at vi derfor har forsøkt å vurdere alle mulige tenkelige innsigelser og risiko knyttet til dette.

3.3.3.2 Etterfølgende påstand om ulovlig direkteanskaffelse

Som nevnt over er UNN undergitt begrensningen i FOA § 14-4 for denne konkurransen. Et vilkår for å benytte unntaksbestemmelsen er som nevnt at konkurransegrunnlaget ikke kan endres i vesentlig grad.

Dersom oppdragsgiver i en ny konkurranse endrer konkurransegrunnlaget i vesentlig grad, vil han være forhindret fra å inngå kontrakt med valgte tilbyder. Dette fordi en vesentlig endring av konkurransegrunnlaget vurderes å være en «ulovlig direkteanskaffelse» ettersom vilkårene for å benytte FOA § 14-4 ikke lenger er oppfylt. Dette følger bl.a. av KOFA sak 2010/7.

Endringer av tildelingskriterier er det typiske eksempelet på noe som i praksis bedømmes som vesentlige endringer. I vår sak er det ikke tale om å endre på tildelingskriteriene. Det er heller ikke tale om å endre måten å evaluere de ulike prisene på, men derimot å «rette opp i» mangler ved prisskjema.

For det tilfelle at Consto ikke inngir pris for alle poster, og UNN forsøker å prissette slike mangler ved tilbudet, gjør UNN det en byggherre kan gjøre i en slik situasjon. I så måte fastholder UNN at «riving», som opsjon, skal evalueres etter underkriteriet for opsjoner på 10 %. Det vi i realiteten står overfor i et tilfelle som dette er altså ikke annet enn et avvik i Consto sitt tilbud, som UNN må forsøke å prissette.

På denne bakgrunn vurderer vi det slik at det ikke er noen risiko forbudet med en eventuell etterfølgende påstand om at vilkårene i FOA § 14-4 ikke lengre er oppfylt.

3.3.3 Etterfølgende påstand om avvisningsplikt og erstatning

Dersom UNN velger å evaluere Consto sitt tilbud slik det foreligger i dag, er det mer sannsynlig at det kan komme en etterfølgende påstand om at Consto skulle vært avvist fra konkurransen.

Consto sitt tilbud avviker som sagt fra konkurransegrunnlagets krav knyttet til hovedløsningen om ombygging ettersom entreprenøren kun har priset den alternative opsjonen. Det kan derfor bli anført at avviket er så vesentlig at det foreligger avvisningsplikt. Dette fordi UNN, ved å anta tilbudet fra Consto, ikke vil ha en valgrett med hensyn til hvilken løsning som skal besluttes gjennomført.

UNN er som nevnt underlagt lovens grunnleggende krav, men ut fra prinsippene i loven kan det utledes en avvisningsplikt i gitte tilfeller, jf. kravene til likebehandling og forutberegnelighet.

I vurderingen av om et avvik er vesentlig eller ikke, er det den konkrete betydningen av avviket som er sentralt¹. Momenter i vurderinger vil blant annet være²

«(...) hvor stort avviket er, hvor viktig forholdet som det avvikes fra er, og i hvilken grad avviket vil kunne forrykke konkurransen.»

Underveis i forhandlingene har de to entreprenørene vært gitt forholdsvis frie tøyler med hensyn til hvordan tilbyderne vil løse de ulike kravene. Det at Consto ikke har priset og tilbudt ombygging forstår vi er av begrenset eller ingen betydning for UNN, hvilket trekker klart i retning av at det ikke er holdepunkter for avvisningsplikt.

Vi finner også grunn til å tilføye at hvorvidt et tilbud oppfyller konkurransegrunnlagets krav og om eventuelle avvik eller forbehold må betraktes som vesentlige, langt på vei er innenfor det innkjøpsfaglige skjønnet som ikke kan overprøves, jf. KOFA sak 2009/254 (Trebohus) premiss 78. De innkjøpsfaglige vurderinger UNN gjør, kan derfor i begrenset grad overprøves av en domstol. Vi finner også grunn til å tilføye at UNN ikke er underlagt de strengere delene av regelverket hvor avvisningsreglene fremkommer, slik at fleksibiliteten oppdragsgiver har i en konkurranse som i hovedsak kun er underlagt lovens grunnleggende krav er større.

Samlet vurderer vi det slik at det ikke foreligger grunnlag for avvisning i et tilfelle som dette.

Bakgrunnen for at vi tar opp denne problemstillingen er at HENT – i sin ytterste konsekvens - kan tenkes å fremsette krav om erstatning for den positive kontraktsinteresse, nettopp under henvisning til at Consto sitt tilbud skulle vært avvist på et slikt grunnlag.

I fall det skulle kommet et slikt krav vil UNN på sin side under enhver omstendighet kunne anføre at dersom Consto skulle vært avvist, så ville UNN benyttet seg av sin rett til å avlyse konkurranse nr. 2. Dersom det kun foreligger ett tilbud, har oppdragsgiver saklig grunn for å avlyse konkurransen etter reglene i FOA del II og III. Tilsvarende gjelder naturligvis anskaffelser som bare er underlagt loven. I en slik situasjon ville ikke HENT blitt tildelt kontrakt, og kravet til årsakssammenheng for et slikt krav er på dette grunnlag ikke til stede.

Vi tilføyer avslutningsvis under dette punkt at et anført brudd som nevnt over kan gi grunnlag for erstatning for den negative kontraktsinteresse, da vilkårene for slik erstatning ikke er like strenge når det gjelder vilkårene om ansvarsgrunnlag og årsakssammenheng.

---

¹ Hålogaland lagmannsretts dom av 25. juni 2009 (Umoe Itet)

² Se bl.a. KOFA sakene 2009/33 (Brann & Sprinklerteknikk) premiss 32 og 2009/115 (Nordea Bank) premiss 25

3.3.3.4 Etterfølgende påstand om avlysningsplikt

En annen eventuell konsekvens vi har vurdert ved å anta Consto sitt tilbud i sin nåværende form, er om HENT i ettertid kan anføre at UNN har begått brudd på regelverket som leder til avlysningsplikt.

For at det skal være grunnlag for en slik påstand må HENT i så fall kunne påvise at det er gjort 1) en feil, og at 2) konkurransen kunne fått et annet utfall for HENT sin del dersom feilen ikke var begått. Dette er de alminnelige vilkårene for avlysningsplikt utpenslet av rettspraksis.

En anført feil i denne forbindelse må være at UNN har brutt med de grunnleggende kravene ved å tildele kontrakt til en entreprenør som ikke har priset tilbudet i tråd med konkurranseforutsetningene, dvs. brudd på kravene til likebehandling og forutberegnelighet.

Slik vi ser det kan en eventuell slik etterfølgende påstand fra HENT sin side, enkelt avskjæres ved at UNN gjenopptar forhandlingene og ber tilbyderne om nye reviderte tilbud. I den forbindelse må i så fall Consto prise «ombygging». Dette er etter vår oppfatning den enkleste måten å unngå en sak om avlysning.

Etter en worst-case-betraktning er det slik at Consto fortsatt vil være betydelig lavere i pris enn HENT når Consto sitt tilbud er «nullstilt» opp mot det HENT leverer. Vi kan derfor vanskelig se at dette er en farbar anførsel fra HENT sin side.

3.4 Tildeling og begrunnelse

I forbindelse med valg av totalentreprenør bør det gis en god begrunnelse. Som nevnt over er ikke UNN underlagt reglene i FOA del II og III, og derfor heller ikke underlagt de særlige reglene for begrunnelsesplikt i denne delen av regelverket.

Klagenemnda har imidlertid lagt til grunn at kravene til gjennomsiktighet og etterprøvbarehet i lovens § 5 innebærer at oppdragsgiver må gi en begrunnelse for valg av leverandør som gjør det mulig å bedømme om tildelingen er foretatt i samsvar med reglene fastsatt i konkurransen, jf. bl.a. KOFA sak 2008/153 premiss (60).

UNN bør på denne bakgrunn gi en utfyllende og god begrunnelse for valget sitt. Ved å gi en god begrunnelse vil den tilbyderen som ikke innstilles erfaringsmessig også i større grad slå seg til ro med resultatet.

I denne konkurransen er pris vektet med totalt 90 %. I så måte gir begrunnelsen langt på veg seg selv. Desto viktigere er det at evalueringen av pris er basert på et klart prisskjema som begge entreprenørene også har utfylt riktig, jf. over. Selv om konkurransen er lagt opp slik, er det viktig at det også gis en god begrunnelse knyttet til de skjønnsmessige kriteriene.

Om ønskelig kan vi bistå UNN med å utarbeide en slik begrunnelse når evalueringen er sluttført.

4 INTENSJONSKUNNGJØRING

Som nevnt i vårt notat av 30. januar 2015 innebærer en såkalt intensjonskunngjøring at UNN kunngjør sitt valg av totalentreprenør i Doffin og TED-databasen, slik at markedet gis en frist på 10 dager for å gjøre eventuelle anskrik mot UNN sitt valg om direktekontrahering etter bestemmelsen i FOA § 14-4.

En slik intensjonskunngjøring benyttes i de tilfeller oppdragsgiver er usikker på om det faktisk og rettslig er grunnlag for å benytte en unntaksbestemmelse.

Det å publisere en intensjonskunngjøring avskjærer muligheten for senere sanksjoner, hvis anskaffelsen skulle vise seg å være en ulovlig direkteanskaffelse. Det vil si dersom det viser seg at det likevel ikke var grunnlag for å benytte FOA § 14-4 i et tilfelle som dette.

Dersom ingen begjærer midlertidig forføyning innen fristen som angis i intensjonskunngjøringen, vil UNN være sikret mot at kontrakten på et senere tidspunkt kan bli «kjent uten virkning», eller illeggelse av de alternative sanksjonene «avkortning» og/eller «overtredelsesgebyr». Vi presiserer at dette ikke sikrer UNN mot eventuelle erstatningskrav som følge av påståtte brudd på regelverket.

Vi nevner for ordens skyld helt avslutningsvis at UNN ikke er forpliktet til å angi en såkalt «karensfrist» i tildelingsbrevet. Reglene om karensfrist har vi bare i FOA del II og III, og som nevnt over er ikke UNN underlagt denne delen av regelverket all den stund unntaket i FOA § 14-4 er benyttet. Det som derimot kan gjøres er å opplyse om at intensjonskunngjøring vil bli gjort, i tildelingsbrevet. Da vet konkurransedeltakeren som ikke tildeles kontrakt hvilken frist han har å forholde seg til.

***